

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 347/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Michalom Treščákom ml., advokátom, Thurzova 6, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Co/132/2021 z 31. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu, ktorým bolo zmenené rozhodnutie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a tiež navrhuje odklad vykonateľnosti uznesenia krajského súdu.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou doručenou okresnému súdu 30. októbra 2019 proti žalovaným 1 a 2 domáhala určenia, že kúpna zmluva uzavretá medzi predávajúcou obchodnou spoločnosťou a žalovaným 1 je voči nej právne neúčinná. Žalobu odôvodnila tým, že proti obchodnej spoločnosti ako povinnej je pre vymoženie jej pohľadávky vedené exekučné konanie, v ktorom jej súdny exekútor 27. augusta 2019 oznámil, že z oznámenia dopravného inšpektorátu vyplýva, že obchodná spoločnosť 3. novembra 2016 kúpnu zmluvou previedla na žalovaného 1 motorové vozidlo a žalovaný 1 následne 11. septembra 2017 previedol toto vozidlo na žalovanú 2, ktorá bola v tom čase konateľkou a spoločníčkou obchodnej spoločnosti s tým, že obaja žalovaní majú trvalý pobyt na rovnakej adrese. Z toho sťažovateľka vyvodila, že prevod bol vykonaný medzi prepojenými

osobami a hoci nemala vedomosť o okolnostiach, za ktorých boli zmluvy uzavreté, mala podozrenie, že išlo o právny úkon s cieľom ukrátiť ju ako veriteľa.

3. Na pojednávaní 9. septembra 2021 predložil advokát žalovanej 2 ďalšie listinné dôkazy, ktoré preukazovali, že k uzavretiu kúpnej zmluvy a zaplateniu kúpnej ceny došlo 26. októbra 2016, a keďže žaloba bola podaná 30. októbra 2019, teda po uplynutí trojročnej lehoty, zobrala na pojednávaní 9. septembra 2021 žalobu späť. Okresný súd uznesením z 9. septembra 2021 konanie zastavil, no žalovaným náhradu trov konania nepriznal. Rozhodol podľa § 256 ods. 1 a § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pretože, aj keď sťažovateľka zavinila späťvzatím žaloby zastavenie konania, boli dané dôvody hodné osobitného konania. Tieto vyplynuli z toho, že obchodná spoločnosť a žalovaní pred podaním žaloby vykonali úkony, ktoré vzbudzovali pochybnosti o poctivosti ich konania, keď obchodná spoločnosť nezaplatila sťažovateľke ani časť dlžnej sumy a, naopak, začala sa zbavovať svojho majetku. Okresný súd prihliadol ako na dôvod hodný osobitného zreteľa na to, že sťažovateľka vychádzala pri podaní žaloby z evidencie dopravného inšpektorátu, v ktorej bol vykonaný zápis zmeny držiteľa motorového vozidla na žalovaného 1 k 3. novembrom 2016. Sťažovateľka sa najskôr mohla dozvedieť o prevode motorového vozidla 27. augusta 2019, keď jej bola doručená správa súdneho exekútora. Podľa okresného súdu sťažovateľka nemala dostatočný časový priestor, aby žalovaných pred podaním žaloby kontaktovala a zistila presný dátum uzavretia kúpnej zmluvy. Žalovaní k vyjadreniam k žalobe pripojili fotokópiu kúpnej zmluvy z 26. októbra 2016, avšak táto mohla byť vzhľadom na okolnosti veci antedatovaná. Listinné dôkazy preukazujúce, že kúpna zmluva bola skutočne uzavretá 26. októbra 2016, predložil advokát žalovanej 2 až na pojednávaní 9. septembra 2021, a to napriek tomu, že dovtedy predložil súdu štyri podania vo veci a zúčastnil sa aj pojednávania 25. mája 2021. Okresný súd uzavrel, že žalovaná 2 mala predložiť rozhodujúce dôkazy skôr, nekonala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania a do značnej miery zavinila vznik svojich vlastných trov konania.

4. Proti rozhodnutiu o náhrade trov konania podala odvolanie žalovaná 2. Uviedla, že pri prvom procesnom úkone uviedla rozhodujúce tvrdenia o úhrade kúpnej ceny za motorové vozidlo a o tom, že žaloba bola podaná po uplynutí prekluzívnej lehoty. Na tomto stanovisku zotrvala aj v ďalších vyjadreniach. Sťažovateľka začala spochybňovať pravosť kúpnej zmluvy až na pojednávaní 25. mája 2021 a navrhla vykonať dôkaz vyžiadaním správy k prepisu motorového vozidla z dopravného inšpektorátu. Sťažovateľka už z obsahu prvého písomného podania mala vedomosť o dni uzavretia kúpnej zmluvy. Sťažovateľka svojou pasivitou zapríčinila vedenie konania. Navyše, do termínu pojednávania nariadeného na 9. september 2021 bola stranám doručená správa z dopravného inšpektorátu, čo iba potvrdzuje jej stanovisko, že toto pojednávanie zavinila sťažovateľka.

5. Krajský súd dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Podľa krajského súdu okresný súd pri úvahe o nepriznaní náhrady trov konania žalovanej 2 hodnotil aj vnútorné majetkové pomery obchodnej spoločnosti, pričom nešlo o skutočnosti tvrdené sťažovateľkou, ale o závery vyplývajúce z vlastného zisťovania súdom. Tieto zistené údaje spolu s údajmi tvrdenými v žalobe okresný súd vyhodnotil v prospech sťažovateľky. Opomenul však to, že samotná sťažovateľka, ktorá nepoznala obsah kúpnej zmluvy, mala určité pochybnosti o včasnosti žaloby. Tieto pochybnosti mohli do značnej miery odstrániť vyjadrenia žalovaných k žalobe, v ktorých obaja zhodne uviedli, že kúpna zmluva bola uzavretá 26. októbra 2016, pritom obaja k vyjadreniam priložili fotokópiu

zmluvy, ktorá túto skutočnosť preukazovala. Zo žiadneho ustanovenia CSP pritom nevyplýva požiadavka predložiť s podaním originál listinného dôkazu. Žalovaná 2 predložila originál kúpnej zmluvy 31. mája 2021, reagujúc na požiadavku sťažovateľky, ktorá spochybňovala platnosť kúpnej zmluvy, ako aj na pokyn okresného súdu na pojednávaní 25. mája 2021. Sťažovateľka bola od momentu oznámenia relevantných informácií od súdneho exekútora do podania žaloby pasívna. Tento časový priestor nevyužila na overenie relevantných informácií. Podľa krajského súdu žalovaná 2 svojím správaním neprispela k podaniu žaloby a zároveň stabilne uvádzala nemenný postoj o nedôvodnosti žaloby, keď preukazovala, že žaloba bola podaná oneskorene. Krajský súd uzavrel, že jediným dôvodom späťvzatia žaloby sťažovateľkou bolo uplynutie prekluzívnej doby. Tejto skutočnosti si sťažovateľka musela byť vedomá už pri podaní žaloby. Tieto skutočnosti okresný súd vo svojej úvahe o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanej 2 nijako nezohľadnil a nevyhodnotil v jej prospech. Rozhodnutie okresného súdu o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanej 2 s poukazom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci. Preto krajský súd zmenil napadnutý výrok uznesenia okresného súdu tak, že žalovanej 2 priznal proti sťažovateľke nárok na náhradu trov konania.

III.

6. Podľa sťažovateľky okresný súd správne zhodnotil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Uznesenie krajského súdu hodnotí ako tendenčné, pretože vychádza v prevažnej miere iba z tvrdení žalovanej 2 a z domnienky, že musela vedieť o neskorom podaní žaloby. Sťažovateľka uvádza, že pri podaní žaloby bola presvedčená, že ju podáva včas, keď vychádzala z dňa zápisu žalovaného 1 ako držiteľa vozidla.

7. Podľa sťažovateľky aj keď žalovaní k vyjadreniam k žalobe predložili kúpnu zmluvu so skorším dňom uzavretia, mali predložiť aj všetky dostupné dôkazy preukazujúce, že skutočne k podpísaniu zmluvy a k zaplateniu kúpnej ceny došlo už tento deň, a nie neskôr, keď ich predložili až na základe výzvy súdu. Podľa sťažovateľky žalovaní konali v rozpore so zásadou koncentrácie konania a týmto správaním úmyselne navyšovali trovy konania. Sťažovateľka hodnotí napadnuté uznesenie krajského súdu ako nedostatočne odôvodnené, pretože neobsahuje dostatok záverov o tom, prečo je rozhodnutie okresného súdu v otázke trov konania nesprávne. Napadnuté uznesenie krajského súdu je preto arbitrárne a javí sa ako nespravodlivé.

IV.

8. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémnemu zásahu do základného práva (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

9. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Sťažovateľka na pojednávaní 9. septembra 2021 zobrala späť žalobu, čo malo za následok zastavenie konania. Podľa § 256 ods. 1 CSP teda žalovaným mala byť priznaná náhrada trov konania. Sťažovateľka sa domáhala výnimky z tohto pravidla, vyplývajúceho z § 257 CSP, podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Tejto požiadavke okresný súd vyhovel a žalovanej 2 náhradu trov konania nepriznal. Aplikácia výnimky podľa § 257 CSP v sebe obsahuje dva relatívne neurčité právne pojmy výnimočnosti a dôvodov hodných osobitného zreteľa. To od všeobecných súdov vyžaduje zohľadnenie primeranosti zásahov do práv strán sporu. Použitie § 257 CSP vyžaduje použitie užšieho testu primeranosti, v ktorom budú zohľadnené práva oboch sporových strán, čo vyžaduje prihliadnutie nielen na pomery toho subjektu, ktorý sa aplikácie tohto ustanovenia dovoľáva, ale aj na pomery toho, ktorý má byť aplikáciou tohto zákonodarcom ako výnimočne aplikovateľného ustanovenia dotknutý.

10. Sťažovateľka podala žalobu, ktorou sa domáhala určenia neúčinnosti kúpnej zmluvy. Žalobu podala napriek dôkaznej neistote, keď nedisponovala základnými údajmi, ktoré by zabezpečovali jej istotu nielen o dôvodnosti, ale aj o včasnosti uplatnenia jej nároku. Procesná opatrnosť sa nemôže prejavovať len tým, že advokátom zastúpený žalobca svoju právnu neistotu vyrieši podaním žaloby. Advokátom zastúpená sťažovateľka nevyvinula žiadnu aktivitu smerom k odstráneniu pochybností o okolnostiach a čase uzavretia kúpnej zmluvy, keď vychádzala iba z údajov v evidencii dopravného inšpektorátu, ktorý má evidenčný charakter. Tým sa sama vystavila riziku prípadného zjavného procesného neúspechu a s tým spojenému riziku povinnosti náhrady trov konania.

11. Na strane druhej žalovaní už v prvom vyjadrení k žalobe zhodne uviedli, že kúpna zmluva bola uzavretá 26. októbra 2016, čo aj preukázali predložením jej kópie. V tejto súvislosti sa nemožno stotožniť s požiadavkou sťažovateľky, že žalovaní boli povinní predložiť aj ďalšie dôkazy preukazujúce, že k prevodu vozidla došlo tento deň. Táto požiadavka vyplynula až zo subjektívnej nedôvery sťažovateľky k už predloženému dôkazu. Žalovaní pri prvom procesnom úkone uviedli a aj v bežnej miere dokazovania preukazovali deň uzavretia kúpnej zmluvy. Preto nemožno dospieť k záveru, že by týmto porušili svoje procesné povinnosti. Okresný súd však pri hodnotení existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa odôvodňujúcich nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanej 2 na tieto skutočnosti neprihliadol a až krajský súd vykonal komplexnejší test primeranosti, keď použitie § 257 CSP vylúčil a zmenil rozhodnutie o náhrade trov konania v neprospech sťažovateľky.

12. V tomto prístupe krajského súdu nemožno vidieť žiadne znaky svojvôle či arbitrárnosti, keďže prístup zohľadňujúci aj práva druhej strany sporu je nevyhnutným prvkom prieskumu primeranosti použitia výnimočne aplikovateľného pravidla obsiahnutého v § 257 CSP. Z rozhodnutia je zrejmé, prečo krajský súd posúdil výrok rozhodnutia okresného súdu o nepriznaní náhrady trov konania žalovanej 2 ako nesprávny. Napadnuté uznesenie nemožno hodnotiť ako nedostatočne odôvodnené alebo arbitrárne. Jeho právny záver nie je výsledkom zjavného právneho alebo skutkového omylu. Je výsledkom riadne zdôvodnenej a ústavne prijateľnej úvahy pri výklade pre všeobecné súdy široko koncipovaných zásad podľa § 257 CSP. Možno práve i preto by aj opačný záver všeobecných súdov nebol v ústavne relevantnom rozpore s § 257 CSP. Snaha o vyriešenie toho, ktorý z názorov všeobecných súdov bol v rovine podústavného práva

správnejším, by pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti bola neprimeraným zasahovaním ústavného súdu do predstáv všeobecných súdov o tom, ktoré riešenie podľa široko koncipovaných a relatívne neurčitých normách § 257 CSP treba považovať za správne. Takýmto prístupom by sa ústavný súd staval do pozície ďalšej opravnej inštancie vo vzťahu k právnym názorom všeobecných súdov.

13. Namietaným uznesením krajského súdu nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľky a ústavná sťažnosť bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Tento záver odôvodňuje to, že nie je dôvod osobitne rozhodovať o návrhu sťažovateľky na odloženie vykonateľnosti rozhodnutia krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu